

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

Lugduni, 1652-1663

Caput 27. Circa Impedimentum disparis cultus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80577)

Sectio II. Dubia, De Impedimentis. 233

CAPVT XXVII.

Cultus dif. Circa Impedimentum disparis cultus.

DVBIVM LIII.

An matrimonium fidelis cum infideli sit vetitum iure naturæ aut diuino?

297
Natura ad
veniam
muer.

REcolo, matrimonium inter dispares cultu, nempe inter baptizatum, & non baptizatum, imo inter baptizatum, & catechumenum nullum esse. Quia quamois fidem teneat, Baptismo, qui est ianua Sacramentorum, caret. Addiderim etiam esse nullum inter catholicum virum, & foeminam fidei sacra aqua dilutam. Quia in re, & coram Deo disparis cultus est. Quidquid in contrarium asserant non bene Archidia. in cap. Non oportet, n. 4. 8. qu. 1. & Bellarmena, num. 3. Quæserim autem, an matrimonium fidelis cum infideli prohibitum sit iure naturali, aut diuino, an solum Ecclesiastico?

298
Non est veti-
tum iure na-
turæ, aut di-
uino.

Non est vetitum iure naturali, aut diuino, sed solummodo iure Ecclesiastico. Quia pluribus è locis constat, prohibitum esse Ecclesiastico inter, & non constat ex vilo firmiter, ac manifestè prohibitum iure naturali, aut diuino generatim fuisse. Sic Torrellan. lib. 2. prætic. cap. 15. sect. 3. à num. 7. 4.

299
Præsum est
seculo quolibet
iure naturali,
licet. Quia huiusmodi coniugium fini ipsius ad-
modum aduerfatur. Nam cum finis matrimonij
non sola prolis generatio sit, sed etiam legitima
eius educatio, prolesque apud vtrumque paren-
tem educari debeat: ubi parentes religione sunt
dispares, nequibus proles recte educari. Adde ius
diuinum naturale dicere, peccandi periculum
totis viribus esse cauendum. At præsentaneum
valde periculum peruerfionis coniugi fidei im-
minet ob mutuum amorem, & arctissimam ne-
cessitudinem, qua coniuges devincuntur, si al-
ter sit infidelis. Verum prohibitum etiam est,
iure diuino positivo Exo. 34. Deut. 7. & 1. Reg. 11.
In lege autem nona extat diuinum de eo præ-
ceptum. 2. Corinth. 6. Nolite, (ait ex Pauli ore
Deus) iugum ducere cum infidelibus. Quæ enim
participatio iustitiæ cum iniquitate: aut quæ so-
cietas lucis ad tenebras: aut quæ pars fidelis cum
infideli. Quem locum D. Hierony. l. 1. ad Iovin.
de coniugio fidelis cum infideli intelligit. Ita
Sanch. l. 7. d. 7. n. 5. Basil. l. 7. c. 46. n. 1. & omnes
communiter.

300
Præsum se-
culi iure na-
turæ, aut
diuino.

Præsum sententiam improbabilem omnino esse reor: falsò enim fundamento nititur. Cum sit ius naturale vociferetur delinquendi pericu-
la ex eiusmodi matrimonio imminetia, quod
quidem Salomonis viri mira sanctitate, ac sa-
pientia præditi testatur; ob coniugium enim
cum foeminis idololatriæ ad earum idola colenda
fuit adductus. Profectò proles etiam in ma-
gnum lapsus in infidelitatem discrimen adduci-
tur. Et impediuntur vniuersa Christianæ reli-
gionis officia, quæ fidelis coniux præstare tene-
tur. Esob. & Mend. Theol. Moral. Tom. III. P. II.

tur. Quid hoc ipsi naturæ repugnantia? Quod autem diuino præcepto positivo id fuerit pro-
hibitum, patet ex locis indicatis. Deut. 7. Deus
interdixit matrimonia Hebræorum cum Genti-
libus hac ratione apposita: Quia seducet filium
tuum, ne sequatur me, & ut magis seruiat diis
alienis.

DVBIVM LIV.

*An matrimonium fidelis cum infideli pro-
hibitum iure diuino, & naturali,
sit eodem iure irritum?*

ITa id matrimonium iure diuino, & naturali prohibitum est, ut etiam sit eodem iure irri-
tum. Quia aliàs Ecclesia non posset irritare
matrimonium cum infidelibus, utpote quæ in
eos potestate caret. Et quia cum Christus Do-
minus instituerit in noua lege, matrimonium
esse Sacramentum, & tale nequeat esse, fi-
deli contrahente cum infideli, eo quod
hic sit Sacramenti incapax: videtur eo
ipso, id matrimonium irritum reddidisse.
Et quia matrimonium obligat ad cohabitandum,
ac reddendum debitum, ad quod ad-
stringere nequit matrimonium fidelis cum infi-
deli: nam fidelis, nec tenetur cohabitare, nec
debitum reddere: Ergo id matrimonium iure
ipso naturæ est irritum. Sic Catharin. libro
quinto, contra Caietanum, cap. de matrimo-
n. Viguer. lib. institut. capite 16. Paragraph. 7.
versicul. 9. impedim. 10. Paul. Grilland. de pæn.
omnisfariam coitus, quæstion. 11. numer. 4. ubi
ait, Pontificem non posse in hoc coniugio dis-
pensare. Citari assollet pro hac sententia
Arbore. libr. 11. Theoph. capit. 16. At
id minime inuenire potui. Dicit esse pro-
babilem hanc sententiam Petrus de Ledesma,
citandus.

Non est huiusmodi matrimonium irritum
aliquo iure naturali diuino, aut diuino po-
sitivo: sed solo iure Ecclesiastico. Non est
se irritum iure diuino naturali probatur,
quia coniunctio fidelis cum infideli non ad-
uerfatur omnino fini matrimonij: potest
enim inde procreari soboles, & in cultu
Christiano educari, quamvis recta, ac
facili eius finis consecutioni obftet. Non est
se autem irritum iure diuino positivo inde
ostenditur, quod in lege noua nullum ius
diuinum positivum sit præterquam fidei, &
Sacramentorum, ut doctissimus Sancius
ostendit libr. 7. dub. 52. numer. 2. Cum er-
go præceptum hoc non pertineat ad fidem,
aut Sacramenta suscipienda, sed ad contra-
ctum naturalem, à Christo Domino ele-
uatum ad Sacramenti rationem, ritè cele-
brandum, si diuinum naturale non est, (ut
vidimus,) nec diuinum positivum erit. Ita
Sanch. lib. 7. dub. 71. num. 7. citans plusquam tri-
ginta Theologos, ac duodecim Canonistas.
Trullench. l. 7. cap. 9. dub. 1. num. 3. Bauni. tr. 12.
Basil. l. 7. cap. 47. à num. 2. Coninch. d. 32. dub. 3.
Hortad. d. 24. diffc. 1. Palaus d. 4. punct. 11. nu. 2.
apte inferens, ex Papæ dispensatione posse
fidelem cum infideli matrimonium iure.

V 3 Præp.

DEBAR
Mon
III. IV
IV

302
Est iure diui-
no naturali.

303
Non est irri-
tum iure na-
turæ, aut
diuino positi-
uo.

Præposit. 3. p. q. 7. de imped. dub. 17. num. 156.
Luis. à Torres sum. c. 122. dub. 1. & 2. Machad.
l. 3. p. 1. r. 11. docum. 12. n. 3. Bonac. q. 3. un. 7. n. 2.
Candid. disquis. 28. art. 7. dub. 2.

303
Hanc sententiam legem
riorum esse
1407.

longe veriorum hanc putarim esse lententiam, quam vberius confirmo. Certè non esse hoc coniugium diuino iure naturali irritum aperte monstratur, quia in lege naturali aliquot eiusmodi matrimonia inita fuere. Talis fuit matrimonium Iacob cum filiabus Laban. Ethnici. *Gen. 29.* Ioseph cum Ægyptia Phthipharis filia. *Gen. 41.* Moïsis cum filia lethro Æthyopiæ. Tale fuit in lege scripta Esther cum Assuero *Est. 2.* Salomonis cum Tharaonis filia. *3. Reg. 1.* Et in lege gratiæ ea matrimonia frequentissima fuisse tempore, testes sunt D. Hieronymus. *1. in Ioniam.* D. August. *leg. de fide, & operibus. cap. 19.* nec irritabantur, quamuis ea non vacare culpa exilimaretur. Et D. Monica pagano nupsit, Auctore Augusti. *lib. 9. Co. fess. cap. 9.* Profecto irritum iure diuino positio non esse: pater, quia Christus Dominus in matrimonio nil immutauit, quod ad eius naturæ pertinere, sed tantum id, quod contractus quidam naturalis erat, ad esse Sacramenti eleuauit: quod habet commune Theologorum axiomata. Ex dictis infero, solum esse irritum iure Ecclesiastico. Quia si esset irritum ex omniū mente, & non iure naturali, aut diuino positio: restat solo iure Ecclesiastico esse irritum.

DVBIVM LV.

*An validum sit fidelis cum haeretico con-
iugium?*

304
Non est ma-
trimonium
validum.

Matrimonium personæ fidelis cum hære-
tica, vel apostata est irritum. Quia id
expressè habetur *canon. 7. 2. Sextæ Synodi gene-
ralis*; ibi: *Non licere orthodoxum cum hæretico
coniungi, nec orthodoxam cum hæretico: sed eisi
quid eiusmodi factum appaverit, irritas nuptias
exiisimari, & nefarium coniugium dissolvi.* Nec
potest dici hæreticum pro infideli vsurpari.
Quia valde impropria esset locutio: & quia in
illius Canonis principio sermo habetur de hæ-
retici cum Catholica matrimonio: in fine ve-
rò de fidelis cum infideli coniugio. Sic Gloss.
*cap. final. verb. Contra substantiam, de condit. ap-
posit. Hostiens. cap. 2. num. 1. de coniug. servorum.*
Anchar. ibi. num. 1. Lex Regia. 15. titul. 1. part. 4.
Carrei. de hæretic. num. 157. Simanch. de cathol.
instit. lib. 40. num. 46. Rojas singul. 128. numer.
unic.

305 Illud matrimonium illicitum quidem est, sed
validum est, non irritum. Quia cum matrimonium sit Sa-
cramentum, quoad Sacramenti necessitates
licitum. solum petit paritatem Baptismi suscepti ab
 vno, & altero contrahente, quamvis in fidei
 professione addit disparitas. Et quia *cap. Decre-*
uit, de hereticis in 6. videtur supponi id matrimo-
 nium valere, dum ibi decernitur, vxores, quæ
 scienter hæretici nupsere, in pœnam delicti
 dote esse priuandas, & tamen non iubentur se
 parari. Ita Sanchez *lib. 7. dub. 72. num. 2.* citans
 ex Theologis triginta, & septem, ex Iurisperi-
 tis quadraginta supra vnum. Basil. *lib. 7. cap. 47.*
num. 10. & 11. Diana part. 8. tractat. 5. resoluit. 74.

Cornejo d. 7. dub. 24. Villalob. tractat. 13. diff. 12. numer. 3. Candia. disquis. 28. artic. 7. dub. 2. Coninch disp. 31. dub. 3. Hurtad. d. 14. diffie. 2. Nauar. lib. 4. consil. de sponsal. consil. 5. Palaus, Trullench. Torres, Machado, quos refert, 3. ac sequitur Leander tractat. 9. dub. 15. question. 5.

Proculdubio tenenda hæc sententia est. Quæ vel nullum est Ecclesiasticum ius cuiusmodi matrimonium irritans, vel si existit, iam contraria consuetudine fuit abrogatum. Vnde Canon ille pro opposita sententia citatus, vel non fuit à Sancta Synodo perfectus, sed à quibusdam Episcopis, Concilio iam dissoluto: vel contra quod fuerit, crediderim, iam contraria consuetudine fuisse abrogatum.

DVBIVM LVI.

*An tempore primitivæ Ecclesiæ tenebatur,
coniux ad fidem conversus cohabitare
cum infideli coniuge, secluso
animæ periculo?*

Tenebatur ex præcepto primis illis Eccle-
sie temporibus lato. Quia Paulus 1. Cor. 7.
proficitur : *Nam ceteris ego dico, & non Dominum,*
quis frater uxorem habet infidelem, & hac con-
sensit habitare cum illo, non dimittat illum; & si
que mulier virum habet infidelem, & hic consentit
habitare cum illa, non dimittat illum. Ergo illis
temporibus tenebatur coniux ad fidelem con-
iunctus cum non tenebatur coniuge habitare.
Sic D. Ambros. Hieronymus. Theodorus. Severianus.
Abulensis. Turrianus. & aliquos citat, & sequitur
Basil. 7. c. 48. n. 6. Gagnarius. Iudor. Clarus Sâ, &
Veracius. apud Sancium ubi infra.

Minime tenebatur. Quia adulterium, & infidelitas pari gradu currunt, nam vtrumque contra bonum prolis est. Sicut ergo vir innocens potest cum adultera habitare, quando in adulterio oblitinatus non est, sed ipse emenda superest, ad id tamen non tenebitur: ad fidem conversus potest habitare cum infideli, cuius conversio speratur, ad id vero minime est obligatus. *Th. in 4. dist. 39. qum. 1. d. Bonau. ibi. a. 2. q. 1. Lombard. Scd. Beda, Durand. & alij* vique ad viginti septem Doctores Theologi, quos citare sequitur Sanch. *l. 7. d. 7. m. 7. Nauar. c. 2. sum. n. 19. & alij* vique ad 16. ex iurisperitis apud ipsum Sanchum, *Candid. disquis. 8. d. 7. dub. 12.*

Cū his sentio, existimās ex eodē Paulo Testi-
monio hāc cōclusionem apertē confirmari. Ali-
enim Apostolus: *Dicoq̃e, nō Dominus*. Nā si Do-
minus iā nō prācipit, nō fieri debet necessāri-
us ip̃a cōiūgi lege, quē diuina est. Nec crede-
dū, Paulū onus tā graue imponere voluisse in-
fidelī, qui ad fidē cōuertitur, cū Christus Domi-
nus iā nō imponeret. Iuluit enim Christus, vi-
dēdus obstrictus esset ad conuiuendū infidelī in
cōsuetudine vitæ tam arcta, ac familiari, ac el-
ligualī. Certē per Baptismū, qui est regene-
ratio quædā spiritualis mortis quāsi piam vitæ
priori, ac proinde liber manet à seruītatē in il-
la cōtractā, quāvis in aliquo casu possit illa vi-
tē. Sicut professus quod vitæ priorī mortuus sit, nō
emulā

Sec. II. Dubia De Impedimentis. 235

emissa quamvis possit si velit ea implere. Nec obstat, seruum infidelem non eximi à seruitute per conversionem ad fidem. Quia hæc seruitus fidei Christianæ non repugnat humilitati, ac esse alligatum coniugem fidelem infideli, Christianam dedecet religionem Concilio igitur Pauli testimonium illud consilium non præceptum continere.

DVBIVM LVII.

An licitum sit nunc fideli cum infideli coniuge nolente ad fidem converti, cohabitare?

³¹⁰ **H**odie licitum est fideli cum coniuge nolente ad fidem converti cohabitare, quando infidelis absque Dei contumelia, & attractione ad peccatum habitationem eligit. Quia extat decretum Concilij Toletani. IV. c. 62. *relatum cap. Iudæi. 28. quasi. 1.* ubi decernitur, ut uxores Iudæorum separantur ab ipsis, nisi ab Episcopo adnuntiati fidem suscipere Iudæi voluerint, vel cohabitare sine Creatoris contumelia, nec ad sit periculum pervertendi uxores. Ut Glossa explicat *ibi, verb. Iudæi.* Sic ipsa & Monald. *sum. ubi de matrimon. tit. de dispari cultu. Abul. 1. Reg. 8. quæstion. 8. 1. Verac. pari. 1. specul. art. 32. concl. 3. Nauar. sum. cap. 22. num. 49.*

³¹¹ **H**odie non est licitum fideli cum infideli cohabitare etiam si nulla interueniat Dei iniuria. Quia Ecclesiæ consuetudine receptum est, ac præceptum inductum, ne coniux ad fidem conversus permittatur, cum infideli coniugemque sectæ habitare. Quod successu temporis experientia docuerit, non modicum perversionis periculum imminere. coniugi fideli ex infidelis consortio. Ità latum in Concil. Toletano allegato, cuius verba id aperte ostendunt, quidquid in contrarium Glossa collegit. D. Thom. in 4. dist. 39. quæst. unic. art. 3. Durand. Richar. Gabr. Sotus, Comitoli. quos citat, ac sequitur Sancius lib. 7. dub. 73. nu. 12. Bonac. quæstion. 3. de impedimen. pari. 7. numer. 6. Candi. quem sequitur Leand. tract. 9. d. 15. quæst. 11.

³¹² **V**erius existimo, tria tempora esse distinguenda. Primum est ab Apostolorum tempore & sexcentis, postmodum annis, quo spatio frequens erat conversio Iudæorum, & aliorum infidelium: atque ideo eo tempore permittebatur iuxta D. Pauli consilium 1. Cor. 7. coniugis ad fidem conversi cum infideli cohabitatio ob spem eius conversionis, quando volebat absque Dei contumelia, nec pertrahens fidelem ad peccatum, cohabitare. Secundum sæculum est seculum, quo rarissime Hebræi ad fidem redecebant, erantque in sua perfidia perniciosa. res quo tempore edita est Synodi Toletani constitutio, qua decretum est, ne uxores fideles habitare cum Iudæis fidem admittente renuentibus permittentur. At de reliquis infidelibus nil ibi est præscriptum, quod non ita obstat in sua perfidia essent, ut merito eorum conversio esset desperanda. Tertium tandem successit sæculum, quo Ecclesiæ consuetudine

(ut fert secundæ sententiæ fundamentum) receptum est, ac præceptum inductum, ne coniux ad fidem conversus cum infideli cuiuscunque sectæ cohabitare permittatur ob rationem inibi indicatam. Nec hic Ecclesiasticus mos Pauli consilio aduersatur. Nam præcepta humana, nedum consilia, possunt necessitate id suadente, successe temporum variari, ut habetur C. Non debet, de consan. & affin. Quare hodie non licet alterutri coniugi ad fidem conversi in consortio coniugis infidelis permanere.

DVBIVM LVIII.

An cum spes subest conversionis infidelis ex persistente fidelis consortio: liceat, nunc fideli, cum infideli cohabitare?

³¹³ **N**on licet, quacumque spe conversionis infidelis coniugis assurgente. Quia lex non respicit, quæ raro accidunt. I. Nam ad cass. de legib. At generatim hoc in sæculo experientia docet perversionis imminere periculum. Sic Sotus in 4. dist. 39. quæst. unic. art. 3. in solut. ad 3. Barth. à Ledel. dub. 15. Ludou. Lopez pa. 2. Instru. ubi de matr. cap. 5. post. 3. notab. Vega tom. 2. sum. cap. 34. casu 143. Sanch. lib. 7. d. 73. num. 13.

³¹⁴ **L**icet quidem. Quia in hoc casu ratio cessat legis illius, aut consuetudinis vim legis habentis, quæ interdicit huiusmodi consortium infideli coniuge. Ità Palacian 4. dist. 39. d. unic. Petr. de Ledel. de matr. q. 59. a. 3. Basil. l. 7. c. 48. n. 12. Cornel. ad 1. Cor. 7. n. 174. & 175. & Sancius in speciali aliquo casu proficitur id licere ex Episcopi dispensatione.

³¹⁵ **P**rofecto quamvis in casu rarissimo possit hæc sustineri sententia, ac casus est ita rarus, ut existimem absolute, veriores esse primam sententiam. Fateor tamen cum Sancio & Soto citatis posse ex Episcopi dispensatione eam cohabitationem admitti in iis infidelium Insulis, ubi crebrior est eorum conversio. Scio meum Cornelium ideo secundæ sententiæ mordicus hæsisse, quia nimis ei durum videtur, & scandaloso obnoxium, si in India, Iaponia China, ubi iam primum inducitur fides sub Regibus infidelibus Christiani dimittere uxores, quas in infidelitate duxerant si uxores cogrentur deferere marito præsertim nobiles ac Principes nolentes ad Christi Domini fidem converti, qui inde caperent occasionem Christianos eliminandi. Certe iudicari debere dispensare Episcopum: quod si non adsit qui dispensare valeat, crediderim primum sæculum, de quo Dubio proximo loquebar, recurrisse, licereque coniugi fideli cum infideli cohabitare: quia omnino legis seu consuetudinis Ecclesiasticæ tertij huius sæculi ratio saluatur.

DVBIVM

D V B I V M L I X.

An cum est spes conversionis infidelis coniugis ex fidelis consortio: fidelis ex præcepto teneatur cum infideli coniuge inhabitare?

³¹⁶ *Tenetur quidem.* Quia ubi spes est conversionis instat fraternæ charitatis præceptum ut conuersus non recedat ab infideli coniuge. Sic Veracr. p. 2. spec. a. 32. concl. 4. Angles part. 1. ubi de matrimon. quas. 12. art. 2. Petr. de Ledef. de matrimon. quas. 59. art. 3. notab. 3. Basil. lib. 7. cap. 48. num. 8. Addit Veracruz apud Indos noni orbis hoc esse in præcepto.

³¹⁷ *Non tenetur.* Minime tenetur. Quia vel tempore Apostolorum tantum fuit consilium habitare fidelem cum infideli, quando spes aliqua conversionis infidelis aderat. Nam ea spe deficiente, præceptum erat, fidelem recedere. Ergo strictiori iure nunc non erit sub præcepto, cum infideli in hoc casu fidelem cohabitare. Ita Sanchez lib. 7. dub. 73. num. 14. Faudent Doctores ab ipso allegat num. 7. asserentes fuisse tantum consilium Apostolorum tempore huiusmodi fidelis cum infideli, data conversionis spe cohabitatio.

³¹⁸ *Idem assero.* Idem assero, probabiliorē hanc partem esse indicans. Nec enim obstat præceptum correctionis fraternæ obligans ad consulendum spirituali proximi saluti. Quia cum Christus Dominus concesserit in fauorem fidei privilegium, ut coniux fidelis possit ab infideli recedere: non est ab eo privilegio hic casus rarus excipiendus. Nec præceptum correctionis fraternæ cum tanto coniugis fidelis obligat detrimento, ut cogatur cum diuersæ religionis coniuge habitare, cedereque privilegio suæ libertatis in fauorem veræ religionis assumptæ sibi concessio.

D V B I V M L X.

An si infidelis coniux cohabitare cum fidele renuit vel cum Dei contumelia, & pertractione ad mortale crimen liceat conuerso coniugi, id matrimonium dissolvere, & ad aliud transire?

³¹⁹ *Non licet.* Quæris an quando infidelis aut omnino renuit cohabitare: aut non vult sine Saluatoris contumelia, aut sine pertractione fidelis ad lethale piaculum: integrum sit fidele id matrimonium dissolvere, ad aliudque transire? Minime licet. Quia Christus Dominus Mar. 16. profatur: Quos Deus coniunxit, homo non separet. Vbi indistincte id de quocumque matrimonio valide asseruit, quale est infidelium. Et quia D. Paulus Rom. 7. sola coniugis alterius morte posse dissolui matrimonium consummatum censuit. Nec 1. Cor. 7. dixit nolente habitare legitime infideli, dissolui matrimonium: sed fas esse fidele discedere, nec subiectum esse seruituti. Quod satis verificatur, concessio tunc di-

uortio absque vinculi dissolutione. Si cur verificatur testimonium Christi Domini dicentis Mar. 19. posse coniugem fornicationis causa dimitti. Sic Arbore. l. 6. Theoso. cap. 10. in fine.

Licet omnino. Quid Sic definiuit Innocentius III. c. Quando. de diuor. Si alter infidelium coniugum ad fidem Catholicam conuertatur, altero vel nullo modo, vel non sine blasphemia diuini nominis, vel ut eum pertrahat ad peccatum mortale, ei cohabitare volente: qui relinquitur, ad secunda, si voluerit vota transibit. Et in hoc casu intelligimus, quod ait Apostolus: si infidelis discedit, discedat: frater enim vel soror non est seruitus subiectus in huiusmodi: & canorem, in quo dicitur: Contumelia Creatoris, soluit ius matrimonij circa eum, qui relinquitur. Idemque definiuit c. Gaudemus. Ita Sanchez. l. 7. d. 74. nu. 4. Basil. l. 7. cap. 48. num. 13. Lublin. verbi. Matrimonium. num. 22. Coninch disp. 26. dub. 5. Candidus, quem citat, ac sequitur Leand. tr. Et. 9. dub. 16. quas. 13.

Sententia hæc est certissima, de qua absque errore manifesto in fide dubitari non potest. Profecto, si infidelis discedente, aut nolente legitime habitare, fidelis ita alligatus esset, eo coniugio, ut non posset ad aliud transire, seruitus subiectus esset propter infidelis malitiam contra Apostoli testimonium. Vnde posse dissolui matrimonium iis euentibus, non est ex iure antiquo Pontificio: matrimonium enim consummatum non potest Pontificio iure dissolui, quāvis in fidelitate sit initum, saltem lege generali. Sed dissoluitur ex Christi Domini privilegio id in fidei fauorem concedentis. Quod privilegium D. Paulus explicuit 1. Cor. 7. verbis allegatis, ita scilicet intellectis ab Ecclesia.

D V B I V M L X I.

An si Infidelis coniux à conuerso discedit, aut non vult habitare cum ipso absque Dei iniuria, vel pertractione ad peccatum statim matrimonium dissoluatur?

³²¹ *Difficulus eo pertinet.* Difficulus eo pertinet, num eo ipso, quo altero coniuge ad fidem conuerso, alter non conuertitur, nec vult sine Creatoris iniuria aut sine pertractione ad peccatum cum iam fidele cohabitare: dissoluatur matrimonium: an potius tunc quando fidelis ad alias nuptias transit: statim dissoluitur, non expectato transitu fidelis ad aliud matrimonium. Quia sic decidit c. fin. 28. q. 2. quod est desumptum ex D. Ambrosio 1. Cor. 7. ibi: Contumelia Creatoris soluit ius matrimonij circa eum, qui relinquitur. Et quia posterius matrimonium iniri non potest, priori permanente: ergo prius matrimonium dissoluitur, antequam secundum ineatur. Sic Richard. in 4. dist. 39. a. 2. q. 1. Altfiodor l. 4. sum. cap. 230. Dicunt esse probabile Barth. à Ledef. & Vega citandi. D. Antonin. & Scot. quos pro hac parte citat Basil. l. 7. c. 48. m. 16.

Non dissoluitur prius matrimonium, donec fidelis ad alias nuptias transeat, ut generatio vnius sit alterius corruptio. Vnde si fidelis non transiit, non dissoluitur.

Sectio II. Dubia, De Impedimentis. 237

nunquam mutet statum, prius matrimonij vinculo persistit: & quotiescumque infidelis fuerit ad fidem conuersus, fidelis tenebitur, illum tanquam verum coniugem admittere. Quia cap. Gaudemus, de diuor. dicitur: Quod si conuersum ad fidem & illa conuersa sequatur, antequam propter causas legitimam ille ducat uxorem, eam recipere compellitur. Si ergo compellitur recipere, non erit solum prius matrimonium. Nam si solum erat, non potest compelli ad recipiendum eum, qui verus coniux non est. Ita D. Thom. in 4. dist. 39. quæst. vnic. art. 5. ad 2. Ibi D. Bonau. Durand. Palud. & alij. Valent. 10. ad 10. quæst. 1. punct. 7. Petr. de Ledes. quæst. 59. ad 5. dub. vnic. conclus. 5. Barthol. a Ledes. dub. 56. conclus. 3. Vegetom. 1. sum. cap. 1. casu 15. Sæpe verb. Matrimonium, de impedimen. num. 8. Henriquez lib. 11. cap. 8. num. 1. Sanchez lib. 7. dub. 75. num. 4. Cominch dub. 16. numer. 6. Rebel. libr. 3. quæst. 10. sect. 2. Luis. de Torres sum. cap. 1. 12. dub. 10. & 11.

Hanc partem longe veriore esse reor. Quia si solum esset illico prius matrimonium, fidelis & infidelis illi cõiugentes rei fornicationis essent: & si infidelis statim aliud matrimonium iniret, antequam fidelis transiret ad aliud, esset validum: quod nullus admittet. Nec valet, si dicas, solum esse prius matrimonium ex parte solius fidelis, qui relinquitur. Quia matrimonij vinculum, nequit claudicare: & ita ex parte vtriusque, vel neutri solum esse debet.

DVBIUM LXII.

An ut possit fidelis conuersus matrimonium, ad alias nuptias transiens dissolui: necessarium sit ut infidelis moneatur, num velit ad fidem conuerti, vel habitare cum fidele sine Dei contumelia, aut sine pertrractione ad peccatum?

Certum est, nullam Iudicis sententiam considerari, ut infideli renuente conuerti (seu iuxta aliam opinionem, habitare sine Dei contumelia vel pertrractione ad peccatum) possit fidelis matrimonium dissolvere, ad aliudque transire. Quod constat ex c. Quanto de diuor. & ex c. fin. 28. quæst. 2. vbi habetur, contumeliam Salvatoris soluere ius matrimonij circa eum, qui relinquitur, & hinc liberum esse, ad alias nuptias migrare. Non ergo Iudicis sententia desideratur. Quæsierim verò, num necessarium sit, ut infidelis coniux moneatur, velit ne ad fidem conuerti, sine Dei contumelia, aut sine pertrractione ad peccatum, cohabitare?

Non est necessarium. Quia facultas hæc matrimonium dissoluedi ex solo Christi privilegio habetur, sicut ex eodem privilegio matrimonium ratum dissoluitur per professionem. Sicut ergo in hoc casu dissolutio matrimonij non indiget coniugis admonitione, ita nec in illo iudicio D. Paulam privilegium hoc Christi Domini manifestatam 1. Cor. 7. nullam admonitionem petiisse, sed absolutam à seruitute

matrimonij libertatem dixit fidele in illis eventibus competere. Sic Panormit. cap. Quanto de diuor. Richard. Palud. & Gabri. apud Basil. l. 7. cap. 48. m. 21. qui quidem sine fundamento vilo citat pro hac parte Thomam Sancium, qui oppositam sententiam pro viribus defendit. Videntur autem doctissimi circa hoc virum errasse, vix posse doctum citare Doctores, quos quos ipse non accurate petlegerit. Sæpe enim multa Doctoribus tribuuntur, quæ in illorum mentem nunquam aduenerint.

Necessarium est, monere infidelem. Quia non potest fidelis coniux matrimonium dissolvere, & ad aliud transire, nisi infideli renuente conuerti, aut iuxta aliam sententiam (se quo supra) renuente legitimam cohabitationem. Ergo ut valide id geri possit, necessarium est, constare de voluntate infidelis conuerti, vel renuentis legitime cohabitare: ac proinde, ut hæc voluntas constet, necessum est eum moneri, aut interrogari. Ita Thom. Sancius lib. 7. dub. 74. num. 12. Concil. Toletan. IV capit. 62. relatum cap. Iudai 28. quæst. 1. D. Thom. in 4. dist. 39. quæst. vnic. art. 5. ad 4. Henriquez lib. 11. c. 8. numer. 5. Mana. tom. cap. 230. Sæpe verb. Matrimonium, de impedim. num. 8. Petr. de Ledes. quæst. 39. art. 4. Nauar. libr. 3. consil. de conuers. infidel. consil. 1. alias 2. Basil. citat. num. 20. Bonac. q. 3. de impedi. pun. 7. n. 8. Candid. disquisit. 28. art. 7. dub. 16. & alij ex Theologis, & Iurisperitis apud Sanchez.

Hoc mihi certum admodum. Nam qui statuit aliquid, videtur illa statuere, sine quibus id commodè fieri nequit. I. penult. ff. de usufructu, & l. Quicumque §. si ei, quem, ff. de constit. actio. At non potest commodè sciri voluntas coniugis non conuersi ad fidem, nisi interrogetur, seu moneatur. Ergo statuens matrimonium non posse dissolui sine præfata voluntate infidelis renuentis conversionem, vel cohabitationem legitimam, consequenter statuit monitionem desiderari, ut hæc voluntas dignoscatur. Hoc autem moderor, nisi aliunde moraliter constet infidelis obstinatio non desiderabitur: cum eiusmodi monitio solum petatur, ut de infidelis pertinacia constet.

DVBIUM LXIII.

An quando infidelis coniux adeo distans commoratur, ut commodè requiri, aut moneri nequeat, possit fidelis matrimonium dissolvere ad aliudque transire, illo minime admonito?

Non potest. Quia sicut ut coniux valeat ad alias transire nuptias opus est certitudinem haberi de prioris coniugis obitu: & dum ea non habetur, quantumcumque sit impossibile, diligentias ad eam habendam præmitti, non est licitus transitus: sic in casu nostro opus est haberi de voluntate coniugis infidelis certitudinem, & dum ille moneri non potest matrimonium dissolui nequit. In vtroque enim casu idem est effectus, scilicet prioris matrimonij dissolutio. Sic Barthol. a Ledes. dub. 56. conclus. 6. Vega tom. 2. capit. 34. casu

casu 149. Basil. libr. 7. cap. 48. nu. 22.

³³⁰ Potest omnino. Quia ut res modo se habent, est moraliter certum fore ut infidelis nolit conuerti, & relinquere suos, ut legitime cohabitaret. Atque requisitio est moraliter impossibilis. Constat id ex motu proprio Pij V. pro Indis nouæ Hispaniæ concessio, ubi Pontifici propositum fuit, multos ad fidem conuersos matrimonium aliud iniisse, relicto coniuge infideli, qui an adhuc superites sit, eos latet, nec eum inuenire possent. Et definit Pontifex, eos in matrimonio post conuersionem inito persistere debere. Cuius rationem reddit Valquez 1. 2. qu. 19. art. 6. dub. 66. cap. 5. nu. 26. quia iure præsumebatur fore, ut coniuges illi, qui ab Indis recens conuersis inueniti non poterant, nolent conuerti, aut legitime habitare. Ita Sanch. libr. 7. dub. 74. nu. 14. Petr. de Ledes. qu. 19. d. 4. ad 4. Henriquez libr. 1. cap. 8. nu. 5. Candidus quem citat, & sequitur Leand. tract. 9. dub. 11. quæst. 18. & probabile ait Veracr. part. 1. spec. art. 29.

³³¹ Hos sequor probabilis, primæ sententiæ fundamentum ducens infirmum: Diuersa enim est ratio. Non enim mors prioris coniugis præsumitur, & ideo necessarium eius certitudo est præmittenda. At ut res modo se habent, iure præsumitur, ac moraliter certa est infidelis adeo distantis obstinatio. Moneo insuper sufficere factio ipso infidelis voluntatem constare, ut non sit necessaria monitio. Quia voluntas tam factis, quam verbis declaratur. leg. Paulus ff. rem ratam haberi. Quare si infidelis ad aliud matrimonium transeat, quamvis eo inito, non dissoluitur prius (ut mox dicemus) at non erit necessaria monitio. Quia non potest clarius eius voluntas explicari, qua renuit fidelis confortium.

DVBIUM LXIV.

An desideretur Ecclesiæ autoritate præfigi terminum infideli post admonitionem, (ut conuertatur, aut decernat legitime cohabitare cum coniuge conuerso) quo possit prius dissolui coniugium?

³³² Desideratur. Quia quod quis repente fortasse repugnat, post utilitatis considerationem sæpe amplectitur. Ergo non satis poterit de infidelis coniugis pertinacia constare, nisi ei terminus huiusmodi præfigatur. Sic Hostiens. ad Cap. Gaudemus. nu. 13. verb. Compelletur, de diuor. Ioan. Andr. ibi, nu. 15. Anton. numer. 10. Anchar. nu. 26. Archidiacon. cap. fin. 28. qu. 2. n. 2. Bellarm. ibi, numer. 2. Henric. cap. Quanto, nu. 3.

³³³ Non desideratur. Quæ constat de infidelitatis voluntate, vel de legitime habitationis renitentia. Quia cum hoc matrimonium solo iure diuino dissoluatur, haud necessarium est aliquo iudicis ministerio. Ita Abbas cap. Gaudemus, nu. 15. Præpos. nu. 14. Abul. 1. Reg. 7. quæstion. 121. Angel. verb. Matrimonium, 3. impedimen. 10. numer. 3. Veracr. p. 2. spec. art. 33. concl. 3. Sanch. l. 7. dub. 74. numer. 17.

³³⁴ Quamuis id fieri fateor fore utilissimum, ve-

rius tamen existimo, non esse necessariū. Quod hoc certum quidem idem Hostiens. cap. Quanto nu. 3. & ibi Anton. nu. 9. de diuor. me authore, fatentur. Tantum enim dicunt, nulum esse, ut iuxta eum terminum præfigatur. Non sunt tamen neganda inducæ ad conuersionem infideli, si ipse citra fraudem eas postulet. Quia tunc non declarat contradictionem, sed tempus delibandi petit. Monuerim denique, sanum consilium esse, testes adhiberi, dum infidelis moneatur, & renuit conuerti, aut legitime cohabitare: ut hoc testentur, si forte his postmodum de valore matrimonij post initum a fidei intentetur. Sic monet Abul. 1. Reg. 8. qu. 105. Veracr. p. 2. spec. art. 29.

DVBIUM LXV.

An si ante matrimonium a fidei conuerso contractum, infidelis coniux ad alias nuptias transeat: hæc irrita sint?

³³⁵ Non erunt irritæ. Quia matrimonium dissoluitur quando coniux transiit ad fidem, & constat alterum coniugem nolle conuerti, nec legitime cohabitare. Sed in hoc casu iam de conuersione vnus & de pertinacia alterius constat: Ergo matrimonium iam est dissolutum: si ergo potest vnus ad alias transire nuptias, nā ex parte ipsius dissolutum est matrimonium prius, cur non poterit & alter æque primum, cum non possit matrimonium claudicare hinc dissolutum, illinc non dissolutum? Sic Palacc. in 4. dist. 39. dub. vnic. ad finem.

³³⁶ Irritæ prioris erunt, vnde si post initas huiusmodi nuptias ad fidem conuertatur, ab eis est separandus, coniugique prius conuerso reddendus. Quia privilegium hoc dissoluedi matrimonij prius per alias nuptias sequentes, non est concessum a Christo Domino coniugi infideli, sed fidei conuerso in fidei favorem, ut habetur c. Quanto, de diuor. & c. fin. 28. qu. 2. Ita Sanch. l. 7. dub. 75. nu. 6. Candid. disq. 28. art. 7. dub. 11. Petr. de Ledes. qu. 19. art. 5. Leand. tract. 9. dub. 15. quæstion. 19. Henric. libr. 11. cap. 8. numer. 5. Basil. lib. 7. cap. 48. nu. 25. Veracr. part. 2. spec. art. 34. Sotus in 4. dist. 39. quæstion. vnic. art. 4. & alij.

³³⁷ Hoc certum mihi. Quia quāuis matrimonium claudicare nequeat quoad vinculum, & eo dissoluto, sed parte vnus coniugis, ex parte alterius etiam dissoluatur: at claudicare potest quoad effectum, & obligationem; ut altero coniuge solo adultero, claudicat matrimonium quoad obligationem cohabitandi: cum soli innocenti diuertere liceat.

DVBIUM LXVI.

An matrimonium consummatum infidelis dissoluatur fidei coniuge in Religione approbata proficiente?

³³⁸ Certum est, licere fidei coniugi transire ad Religionem, vel Ordines, aut votum simplex.

Seccio II. Dubia, De Impedimentis. 239

plex castitatis enittere quotiens infidelis ad-
monitus conuerti renuit, licet habitare velit
abique Saluatoris contumelia, & sine pertra-
ctione ad peccatum. Quia siue teneamus pos-
se tunc dissolui matrimonium, quando infide-
lis renuit conuerti, volens praefato modo co-
habitare siue contrarium; utraque tamen sen-
tentia faceret, licitum esse tunc diuortium, si-
cut ergo coniugi legitime diuortium facienti
ob adulterium integrum est, hac efficere, qua-
uis matrimonij vinculum perseveret ita cele-
brato diuortio in hoc casu id licebit, quamuis
sustineatur matrimonij vinculum non dirimi.
Didici ex D. Tho. in 4. dist. 39. quae. vnic. art. 5.
ad 4. Difficultas autem est an eo casu, quo dis-
solvitur matrimonium consummatum infide-
lis ob eius oblationem, per transitum fide-
lis ad aliud matrimonium dissolvatur quoque
profecte fideles in Religione approbata?

Non dissolvitur. Quia nullibi habetur id fi-
delis professione dirimi. Immo Innoc. III. c. Gau-
demus, de diuortio absolute decidit compellendū
fidelem admittere infidelem conuersum ante-
quam ille aliam legitimam ducat uxorem. Et
quia privilegium Christi Domini concessum
fidei ad dissolvendum prius matrimonium, po-
steriori inito, fuit, ne fideles vitam coelibem
ducere cogatur. Cum ergo huic necessitati ma-
nendi in coelibatu solum occurratur ad aliud
conjugium transeundo, per eam solum transi-
tum priores nuptiae dissolventur. Sic Abul. 1.
Reg. 8. q. 68. & 73.

Dissolvitur prius matrimonium consum-
matum per professionem illam sicut per sub-
sequens coniugium dissolveretur. Quia licet
nec in iure, nec divinis literis hoc decisum re-
peritur, at commune Theologorum placitum
hoc à simili deducit. Nam si ea vis concessa
est professioni Religionis à Christo Domino,
ut dissolvat vinculum matrimonij rati prioris
inter fideles initi, quid non dissolvat matrimo-
nium tempore infidelitatis consummati, quod
ratum non est, cap. Quanto de diuortio? Ita
Henriquez libr. 11. capit. 8. numer. 5. Sà v. b.
Matrimonium, ubi de impedimen. numer. 8. D.
Bonavent. in 4. dist. 39. art. 2. quæstion. 2. Petr.
Ledesm. quæstion. 59. art. 5. dub. vnic. concl.
6. Angl. Vega Cenedo, & alij, quos ci-
tat, ac sequitur Sanchez lib. 7. dub. 76. numer.
9. Bonac. quæstion. 3. de impedimen. punct.
7. numer. 7. Candid. disquisit. 28. articul. 7.
dub. 18.

Omnino teneo, dissolui prius matrimonium
consummatum per professionem illam, si-
cut per subsequens coniugium dissolveretur.
Quia magis indissolubile est matrimonium
ratum fidelem, quam consummatum infide-
lium. Illud enim ultra contractum naturalem
habet esse verum Sacramentum, nec per sub-
sequentes nuptias dirimi potest: hoc
autem non est Sacramentum, ac
potest per subsequens
matrimonium dis-
solui.

D V B I V M L X V I I

An fideles coniugi liceat ad Religionem, vel
Sacrum Ordinem transire, nulla in-
fidelis monitione præ-
missa?

Licet quidem. Quia cum transitus ad Reli-
gionem perfectio sit status, quam novi
matrimonij contractio uberiori debet privile-
gio frui. Vnde licet debeat fideles coniux nup-
tias novas minime inire, donec infidelis mo-
neatur: videtur posse ingredi haud eo monito
Religionem. Sic Abul. ad 1. Reg. 8. quæst. 93. in
sol. ad 4.

Minime licet. Quia ante cognitam infide-
lis coniugis voluntatem, qua Baptismum re-
nuat, aut cohabitationem legitimam non eli-
gat, non est fideles absolutus ab obligatione
reddendi debiti, ac cohabitandi: vnde nequit di-
uortium celebrare. Ita Sotus in 4. dist. 39. quæst.
unic. art. 5. dub. 3. Sanchez libr. 7. de b. 76. num. 3.
D. Thom. ibi, quæst. vnic. art. 5. ad 4. Rosel verb.
Impedimentum, impedimen. 9. num. 1. Supplem.
Pisanæ impedimen. 9. num. 8. Angel. verb. Ma-
trimonium. 3. impedimen. 2. num. 61. Sylvest. verb.
Matrimonium, 8. quæstion. 10. dicto 8. Petr.
de Ledesm. quæstion. 59. articul. 5. dub. vnic.
concl. 6.

Certe monitio hæc in casibus, quibus præ-
requiritur ad matrimonium, desideratur etiam
ad transitum ad Religionem, vel ad Ordines,
vel etiam ut fideles emittat castitatis votum
obligans ad non reddendum. Quare ipse Abu-
lenfis prioris sententiæ Auctor, melius eodem
cap. 8. quæst. 63. in utroque casu esse necessario
præmittendam monitionem, cum nulla ratio
discriminis appareat. Vnde iam dubium dissol-
uitur.

D V B I V M L X V I I I

An quando fideles conuersus, infideli monito, ad
alias nuptias transit, infidelis possit licite aliud
matrimonium inire?

Licet id non potest. Quia in penam pec-
cati dimissionis coniugis fideles, est ei aliud
coniugium interdictum: quamvis non ex vi
prioris matrimonij quod iam penitus est disso-
lutum. Et si requireris, quo pacto Ecclesia ca-
rens iurisdictione erga infideles, poterit illis
hanc penam imponere? respondeo cum Soto,
& Barth. à Ledesm. citandis, prohibitionem hanc
non ab Ecclesia promanare, sed ab ipso iure na-
turali diuino, quod coniugem infidelem obli-
gabat, ex lege matrimonij, ut fidelem con-
iugem sequeretur. Sic D. Thom. in 4. dist. 39.
quæst. vnic. articul. 5. ad 3. Sotus ibi, quæstion.
unic. articul. 4. Barthol. à Ledesm. dub. 56.
post 4. concl. Vega tom. 1. c. pit. 23. casu 15.
& tom. 2. cap. 14. casu 146. Altrifiodor. lib. 4. sum-
rr. 9. cap. 6. quæst. 1. Angl. p. 1. ubi de matr. q. 12. a.
2. dub. 6.

Licet

346
Id licite po-
teſt.

Licite id proculdubio poteſt. Quia nullo iure interdicatur infideli ad aliud matrimonium traſitus, diſſoluto ſemel fidelis matrimonio. Nō enim humano Eccleſiaſtico, cū Eccleſia in infideles iuriſdictione careat: ius vero ſeculare nullibi reperitur. Nec ius diuinū naturale id infidelibus prohibet; quia & ſi peccarit violās ius diuinum naturale legis prioris matrimonij, qua aſtringebatur ſequi priorem coniugem ad fidem conuerſum: at priori illo matrimonio penitus diſſoluto, nulla lex diuina naturalis prioris matrimonij, quod iam nihil eſt, ſuperſeſt, qua hic infidelis ab alio matrimonio arceatur. Nec aliud ius diuinum reperitur, nec i^a contrariæ ſententiæ patronis adducitur. Ita Sanchez lib. 7. dub. 27. numer. 6. Henriquez lib. 1. cap. 8. num. 5. Durand. in 4. diſt. 39. queſt. 2. numer. 25. Ledel. 2. part. 1. queſtion. 6. artic. 5. Bonac. queſt. 1. de imped. v. n. 7. n. 7. Luiſ de Torres, Onand. Cero- la, Vigner. & Candid. quos reſert, ac ſequitur Leand. in 9. d. 15. qu. 20.

347
Cum hiſ opi-
nor.

Quando coniux conuerſus prius diſſoluit matrimonium, non ſolum valide, ſed & licite poteſt infidelis alias nuptias inire. Quia mor- tuo coniuge ad fidem conuerſo, nullus negaret, licere infideli, ad aliud matrimonium migrare, non obſtante peccato, quod in legem prioris matrimonij admixit, ſimiliter ergo id licebit, poſtquam fidelis ad alias nuptias, vel ad profeſ- ſionem tranſiit. Quia æque in hiſ caſibus prius matrimonium diſſoluitur, ac coniugis obitu.

CAPVT XXVIII.

Ordo.

Circæ Impedimentum Ordinis.

Carminum ordine hic de Impedi- mento bis agendum erat, ſed quia latè de vi, ac metu lib. 25. cap. 16. vbi De matrimonio coaſto diſſe- ruimus, ad impedimentum Ordinis procedamus.

DVBIUM LXXIX.

An Ordo Sacer dirimat matrimonium iure naturali diuino.

348
Iure naturali
diuino diri-
mit.

IURE naturali diuino dirimit. Quia in Ordine Sacro eſt tradi- tio ſicut in profeſſione: cum igitur votum profeſſionis dirimat iure natura, eo quod in illo traditio re- peritur, eodē iure dirimet ordo. Sic Maior. in 4. diſt. 24. q. 2. Celata diſt. 37. q. 1. Torrebl. l. 2. pra- ctic. c. 15. ſect. 1. n. 26. citans Vualdenſ. 10. 2. de Sa- cram. cap. 128. Et dicunt eſſe probabilem hanc ſententiam Baſol. in 4. diſt. 37. queſt. vnic. art. 1. & Nicol. de Nyſa ad 4. ſent. tract. 6. part. 3. de ma- trimon. queſt. 7. Alij exiſtimant, Ordinem Sacrum

vt Ordo Sacer eſt non habere ex natura ſua, & iure naturali diuino dirimere con- tractum matrimonij ſubſequentem, quod non habeat eo iure annexam ſibi conti- nentiam: at ratione voti ſolemniſ annu- xit id efficere iure naturali, & diuino. Quia licet per accidens, & ex ſtatu ſolo Eccleſiæ anne- xum ſit id votum ſolemne Ordini Sacro: at ſup- poſita annexione, habebit iure natura dirimere matrimonium, qui eſt voti ſolemniſ effectus. Sic Richar. in 4. diſt. 17. Rayner. part. 1. ſum. ri- tul. de matrim. cap. 25. Petr. de Soto l. 5. de matrim. Valent. part. 4. dub. 10. queſtion. 5. pun. 3.

Non dirimit iure naturali diuino, ſed ſolum iure Eccleſiaſtico: Eccleſia enim inhabiles red- didit ad matrimonium Sacris initiatos, ſicut conſanguineos in ſecundo & vterioſibus gra- dibus viſque ad quartum. Quia hoc votum non eſt per ſe, & ex natura ſua ſolemne, ſed per acci- dens: non ergo dirimet matrimonium iure na- turali diuino inſtar voti ſolemniſ per ſe, quale eſt profeſſionis votum. Ita D. Thom. in 4. diſt. 37. queſt. 1. art. 1. D. Bonau. art. 1. queſt. 1. Sanchez lib. 7. dub. 27. numer. 9. & dub. 18. num. 11. citans quadraginta plus Doctores. Baſil. libr. 7. cap. 24. numer. 7. & capit. 27. numer. 7. Valq. dub. 249. cap. 2. Cornijo diſt. 7. dub. 28. Tor- res ſum. part. 2. capit. 13. dub. 1. Villalob. tract. 14. diſt. 14. n. 1. Hurtad. dub. 16. diſt. 1. Machad. l. 3. part. 1. tr. 11. docu. 4. n. 5. Ochag. tr. 3. q. 1. n. 14. Ideo affirm.

Aſſero cum hiſ, Ordinem Sacrum ſolum iure Eccleſiæ, quo Sacris Ordinibus annexum eſt votum continentia, impedire, ac dirimere ma- trimonium. Quia licet ſit aliqualis traditio in ordine Sacro, non tamen eſt totalis, ſed ad cultum Dei, & diuinum officiū: cū traditioni non repugnat iure diuino matrimonium, cum tale præceptum nullibi reperitur: nec iure naturali, cum ſit alioquin licitus matrimonij vſus & permiſſus Græcis, quando matrimonium eſt ante ordines initum, cap. Cum olim, de Cler. con- iug. & D. Gregor. lib. 1. Ep. 41. ſubdiaconis Si- cilia concedit, poſſe vii matrimonio ante or- dines contracto. Profecto ſi iure natura ordo Sacer cum matrimonio repugnaret, eſſentque incom patibilia: dirimeret vtique Ordo Sa- cer matrimonium itaum præcedens, inſtar ſo- lemniſ profeſſionis. Cuius contrarium definitum eſt in extranag. Antiqua, Joan. XXII. de voto.

DVBIUM LXX:

An qui recipiens Ordines minores, cre- debat illis annexum eſſe ſolemne conti- nentia votum, perinde ac Sacriſte- neatur voto ſimplici continentia: vnde terieatur matrimonium non inire?

Tenetur quidē matrimonium non inire, at ſi inear erit validum. Quia cum in animo habuerit factio ipſo caſtitatem vouere, ligabitur vtique voto: at non ſolemni, quamvis id inten- derit. Nam in nullius poteſtate ſitum eſt, votum ſolemnizare, niſi in Religionis profeſſione, aut vera Ordinis Sacri ſuſceptione. cap. vnic. de voto